

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (fjärde avdelningen)

den 25 oktober 2012*

”Fri rörlighet för personer — Artikel 39 EG — Medborgare i en medlemsstat som söker arbete i en annan medlemsstat — Likabehandling — Särskild arbetslöshetsersättning för unga som söker sitt första arbete — Sökanden måste ha fullgjort minst sex års studier i värdmedlemsstaten för att beviljas ersättningen”

I mål C-367/11,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Cour de cassation (Belgien) genom beslut av den 27 juni 2011, som inkom till domstolen den 11 juli 2011, i målet

Déborah Prete

mot

Office national de l'emploi,

meddelar

DOMSTOLEN (fjärde avdelningen)

sammansatt av L. Bay Larsen, tillförordnad ordförande på fjärde avdelningen, samt domarna J.-C. Bonichot, C. Toader, A. Prechal (referent) och E. Jarašiūnas,

generaladvokat: P. Cruz Villalón,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Déborah Prete, genom J. Oosterbosch, avocate,
- Belgiens regering, genom L. Van den Broeck och M. Jacobs, båda i egenskap av ombud, biträdda av P.A. Foriers, avocat,
- Tjeckiens regering, genom M. Smolek och D. Hadroušek, båda i egenskap av ombud,
- Europeiska kommissionen, genom V. Kreuzschitz och G. Rozet, båda i egenskap av ombud,

och efter att den 19 juli 2012 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

* Rättegångsspråk: franska.

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artiklarna 12 EG, 17 EG, 18 EG och 39 EG.
- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan Déborah Prete och Office national de l'emploi (den belgiska nationella arbetsmarknadsmyndigheten) (nedan kallad ONEM). Målet rör ONEM:s beslut att inte bevilja Déborah Prete den särskilda arbetslöshetsersättning för ungdomar som föreskrivs i belgisk lag.

Belgisk lagstiftning

- 3 I belgisk lagstiftning föreskrivs en ersättning för unga som nyligen har avslutat sina studier och söker sitt första arbete (nedan kallad särskild arbetslöshetsersättning). Denna ersättning är avsedd att underlätta övergången från utbildning till arbetsmarknad för dessa arbetssökande.
- 4 I artikel 36.1 första stycket i kunglig förordning av den 25 november 1991 om arbetslöshetsersättning (*Moniteur belge* av den 31 december 1991, s. 29888), i dess lydelse enligt kunglig förordning av den 11 februari 2003 (*Moniteur belge* av den 19 februari 2003, s. 8026) (nedan kallad den kungliga förordningen), föreskrivs följande:

”För att ha rätt till särskild arbetslöshetsersättning ska den unga arbetstagaren uppfylla följande villkor:

...

- 2 a) antingen ha avslutat studier på gymnasienivå eller i teknisk påbyggnadsskola eller yrkesskola vid en skolinrättning som har organiserats, subventionerats eller erkänts av en av [de belgiska] gemenskaperna,

- b) eller ha erhållit ett examensbevis eller ett studieintyg från en behörig nämnd i en [belgisk] gemenskap för studier som avses i punkten a) ovan,

...

- h) eller ha studerat i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om följande båda villkor är uppfyllda

— den unge ger in handlingar av vilka det framgår att studierna är på samma nivå som och likvärdiga med dem som nämnts i föregående punkter,

— den unge är, när ansökan ges in, underhållsberättigad såsom barn till migrerande arbetstagare i den mening som avses i artikel [39 EG], vilka bor i Belgien,

...

- j) eller vara innehavare av en handling från en av [de belgiska] gemenskaperna som fastställer likvärdigheten med ett sådant studieintyg som nämns i punkt b) eller en examen som ger behörighet till högre utbildning. Denna punkt är endast tillämplig när minst sex års studier tidigare fullgjorts vid en skolinrättning som har organiserats, subventionerats eller erkänts av en av [de belgiska] gemenskaperna.

...”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

- 5 Déborah Prete, som är fransk medborgare, genomförde sina gymnasiestudier i Frankrike och erhöll där en sekreteraryrkesexamen i juli 2000. I juni 2001 gifte hon sig med en belgisk medborgare och bosatte sig med honom i Tournai (Belgien).
- 6 Den 1 februari 2002 skrev Déborah Prete in sig som arbetssökande vid ONEM. Den 1 juni 2003 gav hon in en ansökan till ONEM om särskild arbetslöshetsersättning.
- 7 Genom ett beslut av den 11 september 2003 avlog ONEM denna ansökan, med motiveringen att Déborah Prete inte hade studerat minst sex år vid en skolinrättning i Belgien innan hon erhöll sin gymnasieexamen, vilket krävs enligt artikel 36.1 första stycket 2 j i den kungliga förordningen.
- 8 Déborah Prete överklagade detta beslut till Tribunal du travail de Tournai (arbetsdomstolen i Tournai), som biföll hennes överklagande. I dom av den 19 december 2008 tillerkände denna domstol henne särskild arbetslöshetsersättning.
- 9 Efter det att ONEM överklagat nämnda dom ändrades den av Cour du travail de Mons (arbetsöverdomstolen i Mons) genom dom av den 25 februari 2010. Sistnämnda domstol beslutade att Déborah Prete inte hade rätt till särskild arbetslöshetsersättning. Som skäl härför angavs bland annat att inte någon sådan rätt följer vare sig av artikel 39 EG eller artikel 18 EG.
- 10 Déborah Prete överklagade domen till Cour de cassation (Belgiens högsta domstol). Till stöd för överklagandet har Déborah Prete bland annat gjort gällande att det i den överklagade domen bortsågs från de rättigheter som Europeiska unionens medborgare tillerkänns genom artiklarna 12 EG, 17 EG och 18 EG och, i den mån den är tillämplig, artikel 39 EG.
- 11 Cour de cassation har påpekat att det i den överklagade domen anges att villkoret i artikel 36.1 första stycket 2 j i den kungliga förordningen har införts i denna förordningen för att säkerställa att det föreligger en anknytning mellan den person som begär särskild arbetslöshetsersättning och den aktuella geografiska arbetsmarknaden. Cour de cassation har dessutom påpekat att EU-domstolen, bland annat i dom av den 11 juli 2002 i mål C-224/98, D’Hoop (REG 2002, s. I-6191), har godtagit detta som ett legitimt mål.
- 12 I sitt överklagande har däremot Déborah Prete gjort gällande att nämnda villkor, eftersom det är alltför allmänt och kategoriskt, går utöver vad som är nödvändigt för att säkerställa att nämnda mål uppnås. Mot bakgrund av omständigheterna i målet borde Cour du travail de Mons därför ha bortsett från villkoret. Det ålåg Cour du travail de Mons att bedöma huruvida omständigheterna att Déborah Prete var inskriven som arbetssökande vid arbetsförmedlingen och att hon flyttat till Belgien efter att ha gift sig med en belgisk medborgare visade att det förelåg en anknytning mellan henne och den belgiska arbetsmarknaden. Cour du travail de Mons gjorde den felaktiga bedömningen att så inte var fallet och nekade Déborah Prete särskild arbetslöshetsersättning. Beslutet att neka henne denna ersättning saknar samband med syftet att undvika att personer flyttar endast för att komma i åtnjutande av sådana ersättningar. Beslutet åsidosätter såväl hennes rätt till respekt för familjelivet som den gemenskapsrättsliga principen som kräver att medlemsstaterna ska säkerställa att integrationen av arbetstagarens familj kan ske under bästa möjliga omständigheter.
- 13 Det var mot denna bakgrund som Cour de cassation beslutade att vilandeförklara målet och hänskjuta följande frågor till domstolen:
 - ”1) Utgör artiklarna 12 [EG], 17 [EG], 18 [EG] och, i den mån den är tillämplig, artikel 39 [EG] hinder för en nationell bestämmelse som den i artikel 36.1 första stycket 2 j i den [kungliga förordningen], enligt vilken det ställs upp ett absolut och kategoriskt villkor som innebär att en ung person – som är unionsmedborgare och som inte är arbetstagare enligt artikel 39 [EG] –

måste ha fullgjort sex års studier vid en skolinrättning som har organiserats, erkänts eller subventionerats av en av [Konungariket] Belgiens gemenskaper för att ha rätt till särskild arbetslöshetsersättning, när vederbörande har fullgjort sina gymnasiestudier i ... unionen, men inte vid en skolinrättning som har organiserats, subventionerats eller erkänts av en av [Konungariket] Belgiens gemenskaper och som har erhållit antingen en handling utfärdad i en av dessa gemenskaper som fastställer studiernas likvärdighet med ett studieintyg utfärdat av behörig nämnd för studier vid dessa belgiska skolinrättningar, eller en examen som ger tillgång till högre utbildning?

- 2) För det fall frågan besvaras jakande, ska de omständigheterna att den unga person som avses i den första frågan, som inte har fullgjort sex års studier vid en belgisk skolinrättning, bor i Belgien med sin belgiske make och är inskriven som arbetssökande vid en belgisk arbetsförmedling, beaktas, vid bedömningen av anknytningen mellan den unga personen och den belgiska arbetsmarknaden, med hänsyn till artiklarna 12 [EG], 17 [EG], 18 [EG] och, eventuellt, artikel 39 [EG]? I vilken utsträckning ska varaktigheten av bosättningen, äktenskapet och inskrivningen som arbetssökande beaktas?"

Prövning av tolkningsfrågorna

- 14 Den nationella domstolen har ställt sina två frågor, vilka ska prövas tillsammans, för att få klarhet i huruvida artiklarna 12 EG, 17 EG, 18 EG och, i den mån den är tillämplig, artikel 39 EG utgör hinder för en bestämmelse såsom den som är aktuell i det nationella målet, enligt vilken det för beviljande av särskild arbetslöshetsersättning krävs att sökanden har fullgjort sex års studier vid en skolinrättning i värdmedlemsstaten, med beaktande av att detta villkor är alltför kategoriskt, bland annat genom att det helt omöjliggör beviljandet av sådan ersättning till en ung kvinna som är medborgare i en annan medlemsstat och som inte har fullgjort sex års studier vid en sådan skolinrättning men har gift sig med en man som är medborgare i värdmedlemsstaten, bor med honom i värdmedlemsstaten och är inskriven som arbetssökande vid en arbetsförmedling i denna stat. I detta avseende vill den nationella domstolen bland annat få klarhet i huruvida dessa omständigheter (att hon har gift sig med en man som är medborgare i värdmedlemsstaten, bor med honom i värdmedlemsstaten och är inskriven som arbetssökande vid en arbetsförmedling i denna stat) ska beaktas, vid bedömningen av huruvida det föreligger en faktisk anknytning mellan henne och arbetsmarknaden i värdmedlemsstaten.

Inledande synpunkter

- 15 Inledningsvis påpekar domstolen att målet vid den nationella domstolen rör ett beslut av den 11 september 2003 om avslag på Déborah Pretes ansökan om särskild arbetslöshetsersättning från den 1 juni 2003.
- 16 Därav följer att de fördragsbestämmelser som är aktuella är de i EG-fördraget, i dess lydelse enligt Nicefördraget.
- 17 Domstolen påpekar vidare att den nationella domstolen i sina frågor hänvisar till artiklarna 12 EG, 17 EG, 18 EG och, i den mån den är tillämplig, artikel 39 EG.
- 18 I detta avseende erinrar domstolen om att artikel 12 EG, som innehåller ett allmänt förbud mot all diskriminering på grund av nationalitet, enligt fast rättspraxis endast kan tillämpas fristående i de fall som omfattas av unionsrätten men för vilka det inte finns några särskilda regler om icke-diskriminering i fördraget (se, bland annat, dom av den 30 maj 1989 i mål 305/87, kommissionen mot Grekland, REG 1989, s. 1461, punkt 13, av den 12 maj 1998 i mål C-336/96, Gilly, REG 1998,

s. I-2793, punkt 37, av den 26 november 2002 i mål C-100/01, Oteiza Olazabal, REG 2002, s. I-10981, punkt 25, och av den 15 september 2011 i mål C-240/10, Schulz-Delzers och Schulz, REU 2011, s. I-8531, punkt 29).

- 19 Icke-diskrimineringsprincipen har emellertid, när det gäller fri rörlighet för arbetstagare, genomförts genom artikel 39 EG och genom sekundärrättsakter, särskilt rådets förordning (EEG) nr 1612/68 av den 15 oktober 1968 om arbetskraftens fria rörlighet inom gemenskapen (EGT L 257, s. 2; svensk specialutgåva, område 5, volym 1, s. 33) (se, bland annat, domarna i de ovannämnda målen kommissionen mot Grekland, punkt 12, och Gilly, punkt 38, av den 23 mars 2004 i mål C-138/02, Collins, REG 2004, s. I-2703, punkt 55, och i det ovannämnda målet Schulz-Delzers och Schulz, punkt 29 och där angiven rättspraxis).
- 20 När det gäller artikel 18 EG, i vilken i allmänna ordalag anges rätten för varje unionsmedborgare att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier, är det också så att denna rätt enligt fast rättspraxis uttrycks mer specifikt i artikel 39 EG rörande den fria rörligheten för arbetstagare (se, bland annat, dom i det ovannämnda målet Oteiza Olazabal, punkt 26, av den 11 september 2007 i mål C-287/05, Hendrix, REG 2007, s. I-6969, punkt 61, och i det ovannämnda målet Schulz-Delzers och Schulz, punkt 30).

Huruvida artikel 39 EG är tillämplig

- 21 I artikel 39.2 EG föreskrivs att fri rörlighet för arbetstagare ska innebära att all diskriminering av arbetstagare från medlemsstaterna på grund av nationalitet ska avskaffas vad gäller anställning, lön och övriga arbets- och anställningsvillkor.
- 22 Artikel 39.3 EG ger bland annat medborgare från en medlemsstat rätt att förflytta sig fritt och att uppehålla sig inom de andra medlemsstaternas territorier i syfte att söka arbete där. Medborgare från en medlemsstat som söker anställning i en annan medlemsstat omfattas således av tillämpningsområdet för artikel 39 EG och har följaktligen rätt till den likabehandling som föreskrivs i artikel 39.2 EG (se, bland annat, domen i det ovannämnda målet Collins, punkterna 56 och 57).
- 23 För att fastställa omfattningen av rätten till likabehandling för arbetssökande måste, enligt fast rättspraxis, denna princip tolkas mot bakgrund av andra bestämmelser i unionsrätten, däribland artikel 12 EG (domen i det ovannämnda målet Collins, punkt 60).
- 24 De unionsmedborgare som är lagligen bosatta i värdmedlemsstaten kan åberopa artikel 12 EG i alla situationer som omfattas av unionsrättens materiella tillämpningsområde (*ratione materiae*). Ställningen som unionsmedborgare är avsedd att vara den grundläggande ställningen för medborgarna i medlemsstaterna, och den innebär att de medborgare som befinner sig i samma situation har rätt till rättslig likabehandling, oberoende av nationalitet, med förbehåll för de uttryckliga undantag som föreskrivs i det avseendet (se, bland annat, domen i det ovannämnda målet Collins, punkt 61 och där angiven rättspraxis).
- 25 I detta hänseende har domstolen sålunda angett att, med beaktande av inrättandet av unionsmedborgarskapet och den tolkning som gjorts i rättspraxis av unionsmedborgarnas rätt till likabehandling, är det inte längre möjligt att utesluta en ekonomisk förmån som är avsedd att underlätta tillträdet till anställning på en medlemsstats arbetsmarknad från tillämpningsområdet för artikel 39.2 EG, i vilken den grundläggande princip om likabehandling som fastställts i artikel 12 EG kommer till uttryck (se domen i det ovannämnda målet Collins, punkt 63, och dom av den 15 september 2005 i mål C-258/04, Ioannidis, REG 2005, s. I-8275, punkt 22).

- 26 Det är utrett att den särskilda arbetslöshetsersättning som föreskrivs i de belgiska bestämmelser som aktualiserats i målet vid den nationella domstolen är en social förmån som har till syfte att underlätta unga arbetstagares övergång från utbildning till arbetsmarknad (se, bland annat, domarna i de ovannämnda målen D’Hoop, punkt 38, och Ioannidis, punkt 23).
- 27 Det är likaså utrett att Déborah Prete vid den tidpunkt när hon ansökte om särskild arbetslöshetsersättning var medborgare i en medlemsstat och att hon efter att ha avslutat sina studier sökte en anställning i en annan medlemsstat.
- 28 Déborah Prete kan under dessa omständigheter åberopa artikel 39 EG till stöd för att hon inte får diskrimineras på grund av sin nationalitet vid beviljande av särskild arbetslöshetsersättning (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet Ioannidis, punkt 25).

Huruvida olikbehandling föreligger

- 29 Enligt fast rättspraxis innebär bestämmelsen om likabehandling i artikel 39 EG ett förbud inte bara mot öppen diskriminering på grund av nationalitet utan även mot all dold diskriminering som, genom tillämpning av andra särskiljningskriterier, i praktiken leder till samma resultat (se, bland annat, domen i det ovannämnda målet Ioannidis, punkt 26, och där angiven rättspraxis).
- 30 Den lagstiftning som är aktuell i det nationella målet innebär att unga personer som söker ett första arbete behandlas olika beroende på om de kan eller inte kan visa att de har fullgjort minst sex års studier vid en belgisk skolinrättning.
- 31 Kravet att studierna ska ha fullgjorts vid en skolinrättning i värdmedlemsstaten är ägnat att lättare uppfyllas av värdmedlemsstatens medborgare och riskerar följaktligen att i huvudsak missgynna medborgare från andra medlemsstater (se, analogt, domen i det ovannämnda målet Ioannidis, punkt 28).

Huruvida olikbehandlingen är motiverad

- 32 Det framgår av domstolens rättspraxis att en sådan olikbehandling endast kan motiveras om den grundas på objektiva hänsyn, som är oberoende av de berörda personernas nationalitet, och som står i proportion till det legitima mål som eftersträvas med de nationella bestämmelserna (se, bland annat, domarna i de ovannämnda målen D’Hoop, punkt 36, Collins, punkt 66, och Ioannidis, punkt 29).
- 33 När det gäller en sådan särskild arbetslöshetsersättning som är i fråga i målet vid den nationella domstolen och som har till syfte att underlätta unga personers övergång från utbildning till arbetsmarknad, har domstolen redan uttalat att det är legitimt att den nationella lagstiftaren vill säkerställa att det finns en faktisk anknytning mellan den person som begär ersättningen i fråga och den aktuella geografiska arbetsmarknaden (se, bland annat, domarna i de ovannämnda målen D’Hoop, punkt 38, Collins, punkterna 67 och 69, och Ioannidis, punkt 30).
- 34 När det gäller kravet på proportionalitet har domstolen redan uttalat att ett enda villkor som avser den plats där slutbetyget avseende gymnasiestudier har erhållits, såsom villkoret i artikel 36.1 första stycket 2 a i den kungliga förordningen, är alltför allmänt hållet och kategoriskt. Därmed tillmäts nämligen en omständighet som inte nödvändigtvis är representativ för den faktiska och verkliga graden av anknytning mellan den som begär särskild arbetslöshetsersättning och den geografiska arbetsmarknaden alltför stor betydelse, och övriga representativa omständigheter beaktas inte alls. Villkoret går således utöver vad som är nödvändigt för att uppnå det eftersträfvade målet (se domarna i de ovannämnda målen D’Hoop, punkt 39, och Ioannidis, punkt 31).

- 35 Det framgår av beslutet om hänskjutande att det var till följd av denna dom som det omtvistade villkoret – det vill säga kravet att ha fullgjort minst sex års studier vid en skolinrättning som har organiserats, subventionerats eller erkänts av en av de belgiska gemenskaperna – infördes i artikel 36.1 första stycket 2 j i den kungliga förordningen, som alternativ till villkoret avseende platsen för erhållandet av examensbeviset.
- 36 I sitt yttrande till domstolen har Belgiens regering bekräftat att det omtvistade villkoret avser att säkerställa att det föreligger en verklig anknytning mellan den som söker särskild arbetslöshetsersättning och den belgiska arbetsmarknaden. Belgiens regering har anfört att ett sådant villkor uppfyller de krav som följer av proportionalitetsprincipen och har därvid bland annat gjort gällande att det antal studieår som krävs enligt villkoret inte går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå nämnda mål.
- 37 I förevarande fall framstår det emellertid inte som nödvändigt att domstolen uttalar sig i frågan huruvida nämnda villkor eventuellt strider mot proportionalitetsprincipen på grund av det krävs ett visst antal års studier.
- 38 Såsom framgår av omständigheterna i målet vid den nationella domstolen har Déborah Prete inte studerat ett enda år i Belgien. Detta innebär att hon skulle ha nekats särskild arbetslöshetsersättning även om det omtvistade villkoret hade krävt att den som ansöker kunde visa att han eller hon hade studerat vid en belgisk skolinrättning en kortare tid än sex år, oberoende av hur kort denna tid hade varit.
- 39 Det är dessutom tillräckligt att domstolen prövar frågan huruvida ett eventuellt fastställande av att den nationella lagstiftningen i fråga inte är förenlig med artikel 39 EG kan följa av den omständigheten att nämnda lagstiftning, genom att föreskriva ett krav avseende studier vid en belgisk skolinrättning, leder till att det inte tas hänsyn till omständigheter som, trots att de inte har något samband med platsen för studierna, också är representativa för förekomsten av en faktisk anknytning mellan den berörda personen och den aktuella geografiska arbetsmarknaden.
- 40 När det gäller omständigheterna i målet vid den nationella domstolen erinrar domstolen om att det målet rör en medborgare i en medlemsstat som sedan ungefär två år tillbaka bor i värdmedlemsstaten efter att ha gift sig med en medborgare i värdmedlemsstaten, som sedan sexton månader är inskriven som arbetssökande vid en arbetsförmedling i värdmedlemsstaten och som, enligt de handlingar som ingetts till domstolen, har gjort gällande att hon aktivt söker arbete där.
- 41 Belgiens regering har gjort gällande att giftermålet med en medborgare i värdmedlemsstaten och den efterföljande flytten till denna stat är omständigheter som är hänförliga till privatlivet och som saknar samband med arbetsmarknaden i värdmedlemsstaten. Inskrivningen som arbetssökande är endast en administrativ formalitet som görs utan svårighet. Dessa omständigheter innebär följaktligen inte att hon endast kan vända sig till arbetsmarknaden i värdmedlemsstaten. Detta gäller särskilt en person som likt Déborah Prete är bosatt i en region som gränsar till den medlemsstat där hon har studerat och som därför är bättre förberedd för att komma in på arbetsmarknaden i den sistnämnda medlemsstaten.
- 42 Inom ramen för den fördelning av behörighet som föreskrivs i artikel 267 FEUF åligger det i princip den nationella domstolen att upprätthålla proportionalitetsprincipen (se, bland annat, dom av den 19 mars 2002 i mål C-476/99, Lommers, REG 2002, s. I-2891, punkt 40). Det åligger också den nationella domstolen att i detta sammanhang pröva huruvida omständigheterna i det enskilda fallet innebär att en faktisk anknytning till den aktuella arbetsmarknaden föreligger (se, för ett liknande resonemang, dom av den 4 juni 2009 i de förenade målen C-22/08 och C-23/08, Vatsouras och Koupatantze, REG 2009, s. I-4585, punkt 41).

- 43 Det följer emellertid av EU-domstolens praxis att den är behörig att tillhandahålla alla sådana uppgifter om unionsrättens tolkning som gör det möjligt för den nationella domstolen att pröva huruvida en nationell åtgärd är förenlig med unionsrätten och att avgöra målet vid den nationella domstolen. I förevarande mål har den nationella domstolen dessutom ställt olika detaljerade frågor som ska besvaras (se, för ett liknande resonemang, bland annat, domen i det ovannämnda målet Lommers, punkt 40).
- 44 Med förbehåll för den slutliga prövning av de faktiska omständigheterna som det enligt vad som angetts ovan åligger den nationella domstolen att göra, konstaterar domstolen i detta sammanhang att omständigheter som de som beskrivits i punkt 40 i denna dom, såsom generaladvokaten har påpekat i punkterna 48 och 49 i sitt förslag till avgörande, tycks vara ägnade att visa att det föreligger en faktisk anknytning till arbetsmarknaden i värdmedlemsstaten, trots att den berörda personen inte har studerat vid en skolinrättning i denna stat.
- 45 I detta avseende kan det inledningsvis konstateras att domstolen inte kan godta Belgiens regerings argument att en person som Déborah Prete, särskilt på grund av att hon bor nära gränsen till den medlemsstat där hon har studerat, skulle ha lättare att ta sig in på arbetsmarknaden i denna stat, till vilken hon enligt Belgiens regering har en anknytning. För det första påpekar domstolen att de kunskaper som en studerande skaffar sig under sina studier i allmänhet inte är avsedda för en viss geografisk arbetsmarknad (se, för ett liknande resonemang, dom av den 15 mars 2005 i mål C-209/03, Bidar, REG 2005, s. I-2119, punkt 58). För det andra konstaterar domstolen att de omständigheter som Belgiens regering sålunda har åberopat för att motivera att den berörda personen skulle ha en anknytning till den franska arbetsmarknaden, i vilket fall som helst inte är ägnade att utesluta att en sådan anknytning också uppstår till den belgiska arbetsmarknaden under sådana omständigheter som dem som föreligger i det nationella målet.
- 46 Det följer av domstolens praxis att förekomsten av en faktisk anknytning till arbetsmarknaden i en medlemsstat bland annat kan anses styrkt om personen i fråga under en betydande period faktiskt har sökt arbete i den aktuella medlemsstaten (domarna i de ovannämnda målen Collins, punkt 70, och Vatsouras och Koupatantze, punkt 39).
- 47 Domstolen har också godtagit att bosättning i en medlemsstat i det enskilda fallet kunde säkerställa en faktisk anknytning till arbetsmarknaden i värdmedlemsstaten. Domstolen har därvid uttalat att om det för att villkoret ska vara uppfyllt krävs att bosättningen varat en viss tid, får denna tid inte under några omständigheter vara längre än vad som är nödvändigt för att de nationella myndigheterna ska kunna försäkra sig om att den berörda personen faktiskt söker anställning på värdmedlemsstatens arbetsmarknad (domen i det ovannämnda målet Collins, punkt 72).
- 48 Den omständigheten att Déborah Prete utnyttjade den rätt till fri rörlighet som unionsmedborgare tillerkänns enligt artikel 18 EG, när hon – efter det att hon hade gift sig med en medborgare i värdmedlemsstaten – flyttade till den medlemsstaten för att bosätta sig där med sin make, kan inte heller bortses ifrån vid bedömningen av huruvida Déborah Prete har en faktisk anknytning till arbetsmarknaden i värdmedlemsstaten.
- 49 I detta sammanhang erinrar domstolen för det första om att det, vilket redan påpekats i punkt 25 i denna dom, är med beaktande av inrättandet av unionsmedborgarskapet och den tolkning som gjorts i rättspraxis av unionsmedborgarnas rätt till likabehandling, som domstolen har gjort bedömningen att det inte längre är möjligt att utesluta en ekonomisk förmån som är avsedd att underlätta tillträdet till anställning på en medlemsstats arbetsmarknad från tillämpningsområdet för artikel 39.2 EG.
- 50 För det andra kan även de omständigheter som är hänförliga till den ersättnings sökandes familjesituation visa att det föreligger en verklig anknytning mellan den ersättnings sökande och värdmedlemsstaten (se, för ett liknande resonemang, dom av den 21 juli 2011 i mål C-503/09, Stewart, REU 2011, s. I-6497, punkt 100). I detta avseende är förekomsten av nära band, bland annat av personlig karaktär, med värdmedlemsstaten, i vilken den berörda personen har bosatt sig och

numera stadigvarande vistas till följd av att hon gift sig med en medborgare från den staten, ägnade att bidra till att det uppkommer en stadigvarande anknytning mellan den berörda personen och hennes nya bostättningsmedlemsstat, inbegripet den statens arbetsmarknad (se, för ett liknande resonemang, dom av den 22 september 1988 i mål 236/87, Bergemann, REG 1988, s. I-5125, punkterna 20–22).

- 51 Av det ovan anförda följer att omständigheterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett konkret exempel på att ett sådant villkor som föreskrivs i artikel 36.1 första stycket 2 j i den kungliga förordningen går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå det eftersträvade målet, i den mån som villkoret utgör hinder för beaktandet av andra potentiellt representativa omständigheter avseende den faktiska graden av anknytning mellan den som begär särskild arbetslöshetsersättning och den aktuella geografiska arbetsmarknaden.
- 52 Mot bakgrund av det ovanstående ska frågorna besvaras på följande sätt. Artikel 39 EG utgör hinder för en nationell bestämmelse såsom den som är aktuell i det nationella målet, enligt vilken det för beviljande av särskild arbetslöshetsersättning för unga som söker sitt första arbete krävs att sökanden har fullgjort minst sex års studier vid en skolinrättning i värdmedlemsstaten, i den mån som detta krav utgör hinder för beaktandet av andra representativa omständigheter som kan visa att det föreligger en faktisk anknytning mellan sökanden och den aktuella geografiska arbetsmarknaden och därigenom går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå det mål som eftersträvas med nämnda bestämmelse, vilket är att säkerställa förekomsten av en sådan anknytning.

Rättegångskostnader

- 53 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (fjärde avdelningen) följande:

Artikel 39 EG utgör hinder för en nationell bestämmelse såsom den som är aktuell i det nationella målet, enligt vilken det för beviljande av särskild arbetslöshetsersättning för unga som söker sitt första arbete krävs att sökanden har fullgjort minst sex års studier vid en skolinrättning i värdmedlemsstaten, i den mån som detta krav utgör hinder för beaktandet av andra representativa omständigheter som kan visa att det föreligger en faktisk anknytning mellan sökanden och den aktuella geografiska arbetsmarknaden och därigenom går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå det mål som eftersträvas med nämnda bestämmelse, vilket är att säkerställa förekomsten av en sådan anknytning.

Underskrifter